

**РОЗВИТОК АКАДЕМІЧНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА, БІЗНЕС-АКСЕЛЕРАЦІЯ
ТА ЖІНОЧЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО**

JEL Classification: L26, O30, I23, A20

Володимир Кирилюк

*доцент кафедри соціоекономіки та управління персоналом,
КНЕУ імені Вадима Гетьмана,*

Volodymyr Kyryliuk

*associate professor at the Socioeconomics and Personnel Management Department,
Vadym Hetman Kyiv National Economic University,
volodymyrkyryliuk@ukr.net*

**НАПРЯМИ РОЗВИТКУ АКАДЕМІЧНОГО
ПІДПРИЄМНИЦТВА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ
В УМОВАХ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ**

**DIRECTIONS FOR THE DEVELOPMENT OF ACADEMIC ENTREPRENEURSHIP
OF YOUNG SCIENTISTS IN THE CONDITIONS
OF RECOVERY OF UKRAINE**

Анотація. Досліджено теоретичні та організаційні умови розвитку академічного підприємництва молодих учених в Україні в умовах довоєнного та воєнного станів. Запропоновано напрями розвитку академічного підприємництва молодих вчених у пост-воєнний період відновлення України.

Abstract. The theoretical and organizational conditions for the development of academic entrepreneurship of young scientists in Ukraine in the pre-war and wartime conditions were studied. The directions for the development of academic entrepreneurship of young scientists in the post-war period of recovery of Ukraine are proposed.

Нові сучасні виклики впливають на абсолютно усі сфери суспільного життя. Не виключенням є їх вплив на академічне підприємництво, яке лише в останнє десятиріччя почало розвиватись в Україні. Академічне підприємництво в економічно розвинених країнах відіграє роль фундаменту формування передумов для подальшого розвитку інновацій сфер освіти і науки. На абсолютно новий рівень виходять університетські дослідження та їхні інноваційні проєкти у взаємодії із бізнес-середовищем, державними інституціям та іншими зацікавленими стейкхолдерами.

Починаючи з 2015 року в Україні також можна прослідкувати перші значні паростки академічного підприємництва на базі провідних закладів вищої освіти. Ці стартапи можуть стати основою для розвитку родючої екосистеми, яка є підґрунтям для появи кластерів академічного підприємництва. Українці важливо не прогавити момент та максимально ефективно використати ці перші ініціативи для набрання швидкості в розвитку академічного підприємництва, та не дозволити цим паросткам зів'язнути. Крім того, в Україні вже є спроби розвитку інфраструктури підтримки академічного підприємництва. Провідні київські університети, НТТУ «КПІ» та КНУ імені Тараса Шевченка, заснували наукові парки та присвячують частину фінансових ресурсів, інституційних можливостей та людських ресурсів підтримці академічних стартапів [1]. Варто підкреслити, що і в інших університетах нашої країни зроблені

значні кроки у підтримці молодих учених та просуванні академічного підприємництва, зокрема в КНЕУ імені Вадима Гетьмана.

Настання 2020 року слід розглядати початком нової «віхи» в історії суспільств, принаймні першої половини XXI століття. Саме у цей час спочатку в Китаї, а згодом у всьому світі соціум зіткнувся з пандемією COVID-19. Прийнято вважати, що людина одночасно перебуває у чотирьох світах — природи, техніки, економіки та її інститутів і світі самих людей. З настанням планетарного лиха, про яке йдеться, усі чотири світи, у яких перебуває людина, набули кардинальних змін [2]. У першу чергу, пандемія коронавірусу вплинула на використання цифрових технологій і дистанційну зайнятість. Їх використання має як свої переваги, так і певні недоліки. З одного боку, цифрова реальність допомагає «стирати» відстань, економить час, допомагає швидко формувати міжнародні команди для проєктів молодих вчених, сприяє підвищенню культурного та освітнього рівнів. З іншого боку, вона створює нові форми залежності, нові вимоги, загрози та виклики. Проте з упевненістю можна констатувати той факт, що починаючи з 2020 року цифрові технології стали необхідністю, вони будуть розвиватись і розширювати свій вплив й надалі.

Новим викликом для академічного підприємництва (та й для усіх інших суспільних процесів) стало повномасштабне вторгнення росії на територію України. В перші тижні-місяці війни заклади вищої освіти та науковці не могли працювати над своїми науковими дослідженнями, були порушені наукові зв'язки. Частина приміщень університетів на сході та півдні України було зруйновано. В таких умовах неможливо було розвивати академічне підприємництво, і здавалось би що цей процес повинен був повністю зупинитись. Проте, завдяки наполегливості наших молодих вчених, допомозі європейських і зарубіжних колег багато молодих науковців продовжили свої наукові дослідження (багато з них за межами України). Європейські, англійські та американські науково-освітні заклади, фонди презентували ряд грантових пропозицій для українських науковців, щоб підтримати їх у такий складний час.

У період відновлення України (пост-воєнний період) затребуваними будуть і наукові дослідження українських науковців. У першу чергу, для удосконалення академічного підприємництва в Україні необхідно забезпечити умови співпраці зацікавлених стейкхолдерів: мотивованих українських молодих науковців, бізнес-консультантів, приватних підприємців, українських і зарубіжних інвесторів, державних інститутів. Це можливо за рахунок розвитку інноваційної інфраструктури університетів, відкриття нових центрів трансферу технологій, створення бізнес-інкубаторів. У цілому академічне підприємництво є перспективною сферою для країни, яка прагне бути успішною на міжнародному рівні.

Література

1. Кнут А., Красовська О. Академічне підприємництво в Україні. URL: <https://fnst.org/sites/default/files/uploads/2016/08/08/aeinukraineukr4web.pdf> (дата звернення: 09.03.2023).
2. Kolot, A., Kozmenko, S., Herasymenko, O. Development of a Decent Work Institute as a Social Quality Imperative: Lessons for Ukraine. URL: <https://ir.kneu.edu.ua:443/handle/2010/36528> (дата звернення: 06.03.2023).

References

1. Knut A., Krasovska O. Academic entrepreneurship in Ukraine. Retrieved from: <https://fnst.org/sites/default/files/uploads/2016/08/08/aeinukraineukr4web.pdf> (accessed March 09, 2023).
2. Kolot, A., Kozmenko, S., Herasymenko, O. Development of a Decent Work Institute as a Social Quality Imperative: Lessons for Ukraine. URL: <https://ir.kneu.edu.ua:443/handle/2010/36528> (accessed March 06, 2023).